

Kehittäjä

Lehti Laurea-ammattikorkeakoulun kumppaneille

LAU
REA

1/2021

Kohti KESTÄVÄMPÄÄ huomista

Kestävä
koulutustoiminta
s. 6

Ruoka-avun
uudet tuulet
s. 10

Vertaisryhmästä rytmiä
etäopiskeluun
s. 22

Kehittäjä

LAUREA-AMMATTI-
KORKEAKOULUN
SIDOSRYHMÄLEHTI

1/2021

Vastaava päätoimittaja:
Teemu Ylikoski

Päätoimittaja:
Ilpo Vuorivirta

Kirjoittajat (tässä numerossa):
Raija Kaljunen, Mette Kivistö,
Jouni Koski, Noora Toiviainen,
Ilpo Vuorivirta

Ulkoasu:
Jarko Hänninen

Suorapostituksen osoitteet:
Laurea-ammattikorkeakoulun
sidosryhmärekiesteri

Osoitteenmuutokset:
viestinta@laurea.fi

Julkaisija:
Laurea-ammattikorkeakoulu,
Ratatie 22, 01300 Vantaa
www.laurea.fi

Painopaikka:
PunaMusta Oy

PEFC-sertifioitu

Tähän painopaperiin
käytetty puu on
peräisin kestävästi
hoidetuista metsistä
ja valvotuista
kohteista

www.pefc.fi

Painotuotteet
4041-0619

PÄÄ-
KIRJOITUS

Pääkirjoittaja
Ilpo Vuorivirta

Ammattikorkeakoulu luomassa kestävämpää tulevaisuutta

MITÄ MINÄ VOIN TEHDÄ? Tämä kysymys on varmasti jokaisen mielessä, kun ajattelemme kestävä kehitystä. Juuri tänä päivänä tämä teema on varmasti ajankohtaisempi kuin koskaan. Covid 19 -pandemia, ilmastön ääri-ilmiöt eri puolilla maailmaa ja näiden kahden tekijän ruokkima eriarvoistuminen herättävä pohtimaan, mitä minä tai me yhdessä voimme tehdä paremman tulevaisuuden hyväksi.

LAUREASSA LAADITTIIN MYÖS viime vuonna kestävä kehityksen ohjelma. Siinä kestävä kehitys määritellään paikallisesti ja globaalisti jatkuvaksi muutokseksi, jonka tavoitteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvän elämän mahdollisuudet. Tämä pitää sisällään niin ekologisen, sosiaalisen kuin taloudellisenkin kestävyys-

KESTÄVÄN KEHITYKSEN OHJELMAMME yhtenä lähtökoh-
tana on, että Laurealla on tärkeä rooli kestävä kehityksen edistäjänä ja aktivoijana – niin tiedon tuottajina, opiskelijoiden asenteiden muokkaajina kuin alueellisia yhteistyökumppaneina.

MYÖS TÄSSÄ KEHITTÄJÄ-LEHDEN numerossa tarkastel-
laan kestävä kehitystä erilaisista näkökulmista. Ekologi-
nen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys korostuu niin Laurean koulutuksissa, aluekehityksessä kuin TKI-toi-
minnassakin. Esiin on nostettu mm. opiskelijoidemme osallistuminen ruoka-aputoimintaan Espoossa, eriarvoi-

suuden vähentämiseen tähtäävä koulutusyhteistyö Ete-
lä-Afrikassa kuin vastuullisuuden toteutumista tarkaste-
leva yhteistyö avainkumppanimme kanssa.

SE, ETTÄ OPISKELIJAMME ja alumnimme pystyvät niin
työelämässä kuin kansalaisinakin tunnistamaan toi-
mintansa vaikutukset kestävä kehityksen tavoitteiden
näkökulmasta, on yksi kestävä kehityksen tavoittei-
demme kulmakivistä. Toivottavasti jokainen meistä huo-
maisi sen, miten itse voi omalla toiminnallaan vaikuttaa
ja olla mukana rakentamassa kestävämmän tulevaisuu-
den edellytyksiä.

**Laurealla on
tärkeä rooli
kestävän
kehityksen
edistäjänä
ja aktivoijana**

Suomalaisopit vauhdittavat neljättä teollista vallankumousta Etelä-Afrikassa

S. 20

Koulutusvientiyhtiö EduExcellencen asiantuntijayhteistyö Etelä-Afrikassa käynnistyi syksyllä 2020. Tavoitteena on uuden digitaalisen osaamisen avulla luoda uusia avauksia koulutukseen, yrittäjyyteen ja liiketoimintaan.

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	3
Kestävä koulutustoiminta Laureassa	6
Espoossa puhaltavat ruoka-avun uudet tuulet – monialaisella opiskelijayhteistyöllä kohti sosiaalisesti kestävä ruoka-apua	10
Kiertotalous nousee tärkeäksi yrityksille tulevaisuudessa – palvelumuotoilu auttaa kehittämään uusia ratkaisuja	14
Opiskelijat kehittivät palvelumuotoilun keinoin Antellille uusia mahdollisuuksia Circle pack -kestorasian hyödyntämiseen	16
Suomalaisopit vauhdittavat neljättä teollista vallankumousta Etelä-Afrikassa	20
Miten opiskelijoita voidaan tukea etäaikana? Vertaisryhmästä rytmiä etäopiskeluun, opintopsykologilta käytännön vinkkejä arkeen	22
Rehtorin kolumni	26

s. 6

Kaikkiin tutkintoon johtaviin koulutuksiin
kestävän kehityksen osaamistavoitteet

s. 14

Kiertotalous nousee tärkeäksi yrityksille
tulevaisuudessa

s. 16

Antell
1880

Palvelumuotoilun projekti avainkumppani
Antellin kanssa

Teksti: Noora Toiviainen

Kestävä koulutustoiminta Laureassa

Laurean kestävän kehityksen 2030 -ohjelma valmistui yhdessä koko korkeakoulu-yhteisön kanssa vuoden 2020 aikana.

OHJELMAA SUUNNITELLUT JA koonnut työryhmä oli ilahnutut siitä, miten aktiivisesti Laurean opiskelijat, henkilökunta ja sidosryhmät osallistuivat ohjelman työstämiseen. Saimme paljon arvokkaita ideoita, palautteita ja kehittämis ehdotuksia kestävän kehityksen eri teemoista ja näkökulmista. *”Tämän voi myös katsoa todentavan sitä, miten tärkeänä kestävän kehityksen edistämistä Laurea-yhteisössä pidetään”*, Laurean kampuskehityksestä vastaava johtaja **Elina Flemming** iloitsee.

TARKASTELEMME ARVOJEMME MUKAISTA vaikuttavuutta, vastuullisuutta ja avoimuutta laajasti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta ja huomioimme kaikessa toiminnassamme niin ekologiset, sosiaaliset kuin taloudellisetkin vaikutukset. Parhaat edellytyksemme edistää kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista kansallisesti ja globaalisti on ydintoimintojemme, koulutuksen, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) sekä aluekehityksen, kautta.

UUSI KIERTOTALOUDEN LIVING LAB -MALLI EDISTÄÄ KIERTOTALOUDEN JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN OSAAMISTA

KESTÄVÄN KOULUTUSTOIMINNAN tavoitteenamme on, että Laureassa opiskelevat ja opiskelleet tunnetaan ratkaisukeskeisinä kestävän kehityksen ja kiertotalouden osaajina ja työelämän uudistajina. Kaikkiin tutkintoon johtaviin koulutuksiin luodaan kestävän kehityksen osaamistavoitteet, jotka kehittyvät koulutuksen aikana.

KIERTOTALOUDEN INTEGROIMINEN kaikkiin koulutuksiin on aloitettu liiketalouden koulutuksista. Laurean liiketalouden pakollisiin AMK-opintoihin on lisätty kiertotalouden sisältöä ja projekteja muun muassa Liiketoiminnan suunnittelu ja Service Design -opintojaksoille. Opiskelijoiden aito kiinnostus kestävän kehityksen ja vastuullisen liiketoiminnan, tuotteiden ja palvelujen kehittämisen suuntaan välittyy hyvin sekä opiskelijoiden omissa liikeideoissa että valittujen avainkumppaneiden projektiaiheiden onnistu-neissa toteutuksissa.

OLEMME KÄYNNISTÄMÄSSÄ syksyn 2021 aikana Laureassa aktiivista ja laajaa kiertotalouden Living Lab -mallia, joka toimii yhteistyöalustana, oppimis- ja kehittämissympäristönä sekä Laurean toiminnan ja tulosten näyteikkunana kampuksilla ja verkossa. Malli hyödyntää tehokkaasti palvelumuotoilun sekä tuote- ja palvelunkehityksessä yleisesti käytettävän Design Sprintin menetelmiä. *”Tarkoituksena on, että kestävän kehityksen ja kiertotalouden toimijat, toiminnot ja projektit ovat kootusti ja helposti löydettävissä yhdestä paikasta sekä kampuksilta että verkosta”*, Laurean lehtori **Ritva Jäättelä** kertoo. *”Living Lab -konsepti sopii hyvin hybridityöskentelyyn, yli alueiden ja yksiköiden ulottuvaan kiertotalouden kehittämiseen, yhteistyöhön ja oppimiseen”*, Jäättelä jatkaa.

LIVING LAB -MALLI tukee ammattikorkeakouluja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Se palvelee ensisijaisesti opiskelijoita oppimisympäristönä, tuottaa vaikuttavuutta yrityksille ja organisaatioille sekä kehittää kaikkien laurealaisten kiertotalousymmärrystä. Henkilökunnan nopea koulutus kiertotalouteen on myös yksi Living Lab -konseptin tavoitteista. *”Living Labin kautta on helpompi yhdistää kierto-*

talouden teemasta kiinnostuneet lehtorit, opiskelijat ja toimek-siantajat”, tutkimusohjelmajohtaja **Markku Anttonen** toteaa.

Kaikkiin tutkintoon johtaviin koulutuksiin luodaan kestävän kehityksen osaamistavoitteet, jotka kehittyvät koulutuksen aikana.

RATKAISUJA RAVINTOLOIDEN VASTUULLISUUSVIESTINTÄÄN

YAMK-KOULUTUKSEN OPISKELIJA Tiina Rajala selvitti opinnäytetyössään, miten ravinto-la-alalla voitaisiin nykyistä enemmän tuoda vastuullisuustekoja esiin ja miten asiakkaiden parem-piin valintoihin voitaisiin vaikuttaa. Työn toimeksiantajana oli Laurean ja Forum Viriumin yhteinen Mission Zero Foodprint -hanke, joka kehittää yhdessä ravintolatoimijoiden kanssa hiilineutraaliuteen tähtäävää toimintamallia ravintola- ja ruokapalvelualalle.

OPINNÄYTETYÖSSÄ HAASTATELLUT RAVINTOLATOIMIJAT halusivat löytää lisää keinoja, joilla voitaisiin hel-pottaa kuluttajien valintojen tekemistä. Tähän ideointiin opinnäytetyön ideointityöpajoissa erilaisia ratkai-suja, joita olivat esimerkiksi visuaalisten symbolit, joiden avulla voidaan korostaa ruokalistalla ilmastoystä-vällisiä valintoja.

LUE LISÄÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ »

OPINNÄYTETYÖ

PALVELUMUOTOILULLA UUSIA KEINOJA KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMISEKSI

PALVELUMUOTOILUN YAMK-KOULUTUKSEN opiskelijan **Terhi Ylikosken** kehittämistyössä tar-kasteltiin palvelumuotoilun ja yhteiskehittämisen hyödyntämistä kestäväen kehityksen edistämi-sessä. Kehittämistyö toteutettiin sisäministeriön toimeksiannosta. Ministeriön tavoitteena oli löytää uusia tapoja edistää kestävää kehitystä ja tehdä niistä konkreettinen suunnitelma. Tämä työ oli osa laa-jempaa, koko valtioneuvoston sitoutumista kestäväen kehityksen edistämiseen.

OPINNÄYTETYÖ TOTEUTETTIIN PALVELUMUOTOILUPROSESSINA ja sen lopputuloksena syntyi kattava ymmärrys kestäväen kehityksen nykytilasta sisäministeriössä sekä tiekartta, jossa hahmotellaan sitä, miten kestävää kehitystä voidaan edistää sisäasiainhallinnossa. Lisäksi opinnäytetyön tuloksena syntyi ymmär-rystä palvelumuotoilun ja yhteiskehittämisen soveltuvuudesta kestäväen kehityksen edistämiseen. Tältä osin tulokset olivat rohkaisevia: palvelumuotoilun avulla pystyttiin luomaan uudenlaista ymmärrystä läh-tötilanteesta, ja törmäyttämään eri osastoilla työskentelevien asiantuntijoiden osaamista uusien ideoiden luomiseksi.

LUE LISÄÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ »

OPINNÄYTETYÖ

KOSMETIIKKAINNOVAATIO RATKAISEMAAN ELINTARVIKE- JA KOSMETIIKKATEOLLISUUDEN SEKÄ KULUTTAJIEN ONGELMIA.

ESTENOMI YAMK-TUTKINNON opinnäytetyössään **Mila Hakalin** kehitti kiertotaloutta hyödyn-tävän ainutlaatuisen kosmetiikkainnovaation ratkaisemaan elintarvike- ja kosmetiikkateollisuuden sekä kuluttajien ongelmia.

HAKALIN KEHITTI OPINNÄYTETYÖSSÄÄN ratkaisun Luonnon raaka-aineet kosmetiikkateollisuudessa -hank-keessa esille tulleeeseen tarpeeseen elintarviketeollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiselle sekä kosmetiikka-teollisuuden tarpeeseen luonnon raaka-aineille ja kilpailukykyisille innovaatioille. Innovaatio ratkaisee myös tämän päivän liikkuvan ja matkustavan kuluttajan ongelman.

LOPPUTULOKSENA SYNTYI YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLINEN keksintö esiteltäväksi kosmetiikan valmistajille kau-pallistamistarkoituksessa. Patentti- ja rekisterihallituksen hyödyllisyysmallilla suojattuun innovaatioon kuuluvat monikäyttöiset kosmetiikkatuotteet ovat ei-nestemäisen olomuotonsa takia tiiviitä, kompakteja ja kevyitä. Lisäksi käyttäjien toiveiden pohjalta ideointiin tuotteille kestävä, uusiokäytettävä- ja täytettävä, muuntautuva, kierrätysmuovista valmistettava älykäs ja kompakti pakkausratkaisu oheistarvikkeineen.

LUE LISÄÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ »

OPINNÄYTETYÖ

YHTEISKEHITTÄMISTÄ APUA KIERTOTALOUTTA EDISTÄVÄÄN LIIKETOIMINTAAN

YHTEISKEHITTÄMISEN ETUJEN OSOITTAMISTA liiketoiminnan näkökulmasta ei käsitellä riittä-västi. Keskustelussa ei myöskään juuri oteta esille kiertotalouden kontekstissa tapahtuvaan yhteis-kehittämiseen liittyvää ekosysteemistä ympäristöä. Englanninkielisen Service Innovation and Design -YAMK-koulutuksen opiskelija **Suvi Seikkulan** opinnäytetyö syvenyi yhteiskehittämiseen ja kiertotalou-den liiketoimintamalleihin.

OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEENA OLI selvittää, mitkä ovat yhteiskehittämisen edut liiketoiminnalle ja miten näistä voi viestiä tehokkaasti pk-yrityksille, jotka kehittävät kiertotalouden liiketoimintamalleja. Näitä tee-moja tarkastellaan työssä sekä yleisestä näkökulmasta että niiden liiketoiminnan edustajien näkökulmasta, jotka ovat osallistuneet CIRC4Life-hankkeeseen. CIRC4Life on EU:n Horisontti 2020 -puiteohjelmasta rahoituksensa saava tuotteiden ja palvelujen elinkaaria kiertotalouden näkökulmasta tarkasteleva hanke, jossa myös Laurea on mukaan.

LUE LISÄÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ »

OPINNÄYTETYÖ

Teksti ja kuva: Mette Kivistö

Espoossa puhaltavat ruoka-avun uudet tuulet – monialaisella opiskelijayhteistyöllä kohti sosiaalisesti kestäväää ruoka-apua

Laurea on ollut mukana Espoon kaupungin ruoka-apuverkoston toiminnassa rakentamassa kestäväää ja kokonaisvaltaista ruoka-apua.

MAALISKUUSSA 2021 LAUREAN Leppävaaran kampuksen opetusravintola BarLaurea suljettiin jälleen koronarajoitusten vuoksi, mutta tyhjästä salista huolimatta keittiössä oltiin työn touhussa. BarLaureassa valmistettiin ja pakattiin lahjoitetuista aineksista satoja valmiita annoksia Espoon ruoka-avulle. Yhteistyö Espoon kaupungin ruoka-apuverkoston kanssa on osa BarLaurean arkea, sillä esimerkiksi hävikkiruoka toimitetaan ruoka-aputoimijoille.

RESTONOMIOPISELIJAT EIVÄT KUITENKAAN ole ainoita, jotka ovat päässeet mukaan ruoka-aputoimintaan. Laurean ja Espoon kaupungin ruoka-apuverkoston yhteistyö alkoi itse asiassa sairaanhoitaja- ja sosionomiopiskelijoiden projektista vuonna 2019. Sen jälkeen mukaan tulivat fysioterapeuttiopiskelijat ja restonomit. Viimeisimpänä liiketalouden opiskelijat ovat lähteneet kehittämään ruoka-apuverkostolle uusia toimintamalleja. *”Olemme rakentaneet pienoismallia sotekeskuksesta, jossa asiakkaat kohdataan kokonaisvaltaisesti ja aidosti heidän arjessaan. Opiskelijat saavat konkreettista näkemystä työelämään ja me saamme uusia, hienoja ideoita tänne”,* Espoon kaupungin aikuisten sosiaalipalveluiden

päällikkö **Tapio Nieminen** kommentoi yhteistyötä Laurean kanssa.

KOKEILEVAA JA MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ

LAUREAN OTANIEMEN KAMPUKSEN sosiaalialan lehtori **Kaijus Varjonen** kertoo, että Espoon ruoka-apuverkosto on ainutlaatuinen oppimisympäristö, jossa opiskelijat pääsevät ideoimaan uutta ja toteuttamaan konkreettisia kokeiluja. Projekteihin on kuulunut mm. jalkautuvaa fysioterapiaa, hyvinvointiviikon järjestämistä, hävikkiruokareseptien laatimista sekä terveydenhoitopalveluita ja -neuvontaa. *”Ruoan ympärille on mahdollisuus kokoontua: tässä tapauksessa ruoan ympärille yhdistyvät eri koulutusalat. Aina ei ole helppoa löytää oppimisympäristöä, johon näin monen alan opiskelijoiden on helppo liittyä ja jossa on näin paljon mahdollisuuksia”,* pohtii Kaijus Varjonen.

RUOKA-APU RANTAUTUI SUOMEEN pysyvästi 1990-luvulla, ja suuren yleisön käsitykset toiminnasta

Espoon ruoka-apuverkoston yksi suurimmista toimijoista, Manna-Apu ry, järjestää paljon yhteisöllistä toimintaa osana ruoka-apua. Kuvassa Mannan kalakerhon onkitapahtuma ja tutustumispäivä Espoonjoen rannassa kesäkuussa 2021.

sekä mediakuvasto aiheesta ovatkin pitkälti jääneet tuohon aikaan. Mielikuvat pitkistä jonoista ja ruoka-avun asiakkaista passiivisina avun vastaanottajina eivät ole kuitenkaan enää ajankohtaisia. *”Pitkäjänteisellä kehittämistyöllä ollaan jo kaukana perinteisimmästä ruoka-avusta. Tietysti myös perinteistä työtä kunnioitetaan, ja sitä pyritäänkin verkostomaisella yhteistyöllä järjestöjen ja asiakkaiden kanssa kehittämään. Tulevaisuudessa voidaan kehittää esimerkiksi kotiin vietäviä palveluita, joissa on myös mahdollisuuksia laaja-alaiseen yhteistyöhön”,* Kaijus Varjonen kertoo.

RUOKA-APU ON TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ

KONKREETTINEN RUOAN TARJOAMINEN on siis vain jäävuoren huippu ruoka-aputoiminnassa. Tapio Nieminen Espoon kaupungilta kertoo, että ruoka-apuverkoston tavoite on kehittyä monialaiseksi palveluksi, joka kohtaa asiakkaan tarpeet kokonaisvaltaisesti. Asiakkaat on opiskelijaprojekteissakin otettu mukaan kehittämistyöhön ja heidän tarpeitaan on kartoitettu mm. kyselyiden

avulla. *”Näemme ihmiset aina omina subjekteinaan eli aktiivisina toimijoina, emmekä vain toiminnan kohteina, jotka tulevat nöyrästi hakemaan oman ruokakassinsa”,* Tapio Nieminen sanoo.

ESPOON KAUPUNGIN RUOKA-APUVERKOSTO koordinoi eri ruoka-aputoimijoita, ja tarkoituksena on helpottaa järjestöjen toimintaa esimerkiksi tarjoamalla tiloja sekä järjestämällä koulutuksia. Järjestöt toimivat pitkälti vapaaehtoistyön voimin, joten vapaaehtoisia on myös tärkeä kouluttaa ja heidän jaksamisestaan huolehtia. Opiskelijaprojekteissa onkin otettu huomioon asiakkaiden tarpeiden lisäksi myös vapaaehtoisten hyvinvointi. Tällainen kehittämistyö on Tapio Niemisen mukaan yksi keino kohti kestäväää ruoka-apua: *”Kehitämme toimintaa niin, ettei se ole pelkästään ruoan jakoa vaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Sosiaalisesti kestävä ruoka-apu ei ole lyhytnäköistä, että vain ojennetaan ruokakassi ja sanotaan, että nähdään taas ensi viikolla. Sen sijaan rakennetaan kokonaisuutta, jotta asiakkaan tilanne ei jatkuisi vuosikausia, vaan sitä pystyttäisiin oikeasti edistämään.”* ▶

LAUREAN ENGLANNINKIELISEN SERVICE BUSINESS MANAGEMENT -KOULUTUKSEN OPISKELIJAT PÄÄSIVÄT KEVÄÄLLÄ 2021 TOTEUTTAMAA MARKKINOINNIN KURSSIPROJEKTINSA ESPOON RUOKA-APUVERKOSTON ERI TOIMIJOILLE.

ENSIMMÄISEN VUODEN opiskelijat Prim Ubollerd ja Anneli Matila-van Houtum kokivat projektin mielenkiintoiseksi ja opettavaiseksi.

MIKÄ OLITOIMEKSIANTONNE?

ANNELI: Espoon ruoka-apuverkosto muodostuu useista organisaatioista, ja meidät osoitettiin Manna-Apu ry:lle, joka on yksi suurimmista toimijoista. Manna-Apu keskittyy ruoka-avun ohella ihmisten voimaantumiseen ja yhteisöllisyyteen. Järjestö toivoi ”kasvojenkohotusta” ruoka-aputoiminnalle, ja me lähdimme projektissa kehittämään heidän vaikuttavuusraportointiaan ja kommunikointia sidosryhmille.

MINKÄLAISEN RATKAISUN KEHITITTE?

ANNELI: Loimme yhteistyössä Manna-Avun kanssa ”mission statementin” suomeksi ja englanniksi sekä kehitimme heidän vaikuttavuusraportointiaan.

PRIM: Autoimme heitä viemään kyselylomakkeet verkoon ja parantamaan sidosryhmille ja vapaaehtoisille raportointia. Teimme viisi erilaista sekä asiakkaille että vapaaehtoisille tarkoitettua sähköistä kyselyä suomeksi ja englanniksi. Kyselyt voi täyttää myös paperisesti, koska kaikilla asiakkailla ei ole pääsyä verkkoon.

MITÄ PROJEKTISTA JÄI KÄTEEN?

ANNELI: Projekti muutti käsitystäni ruoka-avusta: Ihmiset tulevat Manna-Avulle ruoan takia, mutta heidät otetaan osaksi yhteisöä esimerkiksi vapaaehtoistyön kautta. Ruoka-apu nähdään väliaikaisena tukena, jonka tarkoitus on antaa lyhytaikaista apua yllättävässä tilanteessa.

PRIM: En ole ollut aiemmin mukana vastaavassa projektissa, ja tämä oli kokonaisuudessaan hyvin kiinnostavaa. Parasta oli se, että pystyimme auttamaan heitä: autoimme koko organisaatiota eteenpäin viemällä heidän toimintansa verkkoon. Digitalisoituminen on tärkeää, jotta käsitykset ruoka-avusta voisi päivittää tähän päivään. Esimerkiksi sosiaalisen median kautta järjestöt voivat parantaa sitä kuvaa, mikä toiminnasta välittyy ihmisille.

PROJEKTI

“

Digitalisoituminen on tärkeää, jotta käsitykset ruoka-avusta voisi päivittää tähän päivään.

Prim Ubollerd

LAUREA

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Älä ole yksin
— Ole yksi meistä!

Teksti: Mette Kivistö

Kiertotalous nousee tärkeäksi yrityksille tulevaisuudessa – palvelumuotoilu auttaa kehittämään uusia ratkaisuja

3AMK-kiertotalouspolulla opiskelijat pääsivät innovoimaan uusia, kiertotalouden mukaisia palvelukonsepteja K-Raudalle.

KIERTOTALOUDELLA TAVOITELLAAN talousmallia, joka voi toimia maapallon kantokyvyn rajoissa. Kiertotaloudessa materiaalit ja tuotteet pysyvät kierrossa ja kulutus perustuu uuden ostamisen sijasta enenevissä määrin palveluihin. Laurean, Haaga-Helian ja Metropolian liittouman 3AMK:n järjestämällä kiertotalouspolulla opiskelijat saivat tehtäväkseen tuottaa uuden kiertotalouden mukaisen palvelukonseptin yhteistyössä K-Raudan kanssa. Ryhmät suunnittelivat prosessin, jossa tuotteita ei pelkästään kierrätetä, vaan niiden materiaali käytetään uudelleen. *”Ilmastonmuutoksen hillitseminen ohjaa toimintaamme, se on meillä strategisena painopisteenäkin. Näkökulma talon sisällä voi olla kapeampi, ja opiskelijayhteistyö tuo siihen uutta perspektiiviä ja raikkautta”,* kommentoi K-ryhmän rakentamisen ja talotekniikan toimialan vastuullisuuspäällikkö **Leena Takaveräjä** projektia.

OPISKELIJAT LILLI KEH, Cecylia Kundera ja Anas Abdullah työskentelivät kevään yhdessä oppien kiertotalouden liiketoimintamalleista ja kehittämisen omaa palvelukonseptiaan K-Raudalle: *”Kurssi oli todella opettavainen. Tiesin kyllä, että kulutamme paljon raaka-aineita ja että resurssimme ovat rajalliset. Tämän kurssin aikana tulin tietoiseksi myös siitä, millaisia askeleita kiertotaloutta kohti on jo otettu ja*

millaisia keinoja voidaan vielä ottaa käyttöön, jotta luonnon raaka-aineiden ylikulutus saataisiin loppumaan”, kertoo Laurean englanninkielisen Service Business Management -ohjelman opiskelija Anas Abdullah. *”Olemme erittäin ylpeitä projektin lopputuloksesta. Jos panostat todella tähän kurssiin, se tarjoaa mahtavia työkaluja elämään, kouluun ja työhön”,* Haaga-Helian International Business -opiskelija Lilli Keh kertoo tyytyväisenä.

PALVELUMUOTOILU MUKAAN KIERTOTALOUTEEN

3AMK-KIERTOTALOUSPOLKU KOOSTUU kolmesta opintokokonaisuudesta. Matka alkoi sillä, että opiskelijat valitsivat tuotteen, jonka elinkaarta he lähtivät tarkastelemaan. *”Valitsimme posliinilavuaarin tuotteeksemme, ja tutkimme sitä, kuinka se tuotetaan ja kierrätetään käyttäen elinkaariarviointia. Sitten jatkoimme sen kanssa seuraaville kursseille, jossa kehitimme palvelumuotoilun keinoin kiertotalouden konseptin sekä testasimme sitä potentiaalisilla käyttäjillä”,* kertoo Laurean palvelumuotoilun YAMK-opiskelija Cecylia Kundera.

LAUREA KOORDINOI PALVELUMUOTOILUN opintokokonaisuutta, ja palvelumuotoilun hyödyntäminen kiertotalouden konsepteissa nousi tärkeäksi sekä opiskelijoiden että toimeksiantajan näkökulmista: *”Palvelumuotoilu oli projektissa alusta alkaen mukana, ja oli mielenkiintoista nähdä, kuinka se otettiin mukaan kiertotalouteen”,* kommentoi Leena Takaveräjä K-ryhmältä. *”Minulle jäi käteen tästä kurssista palvelumuotoilun ja kiertotalouden yhdistelmä, sillä ne molemmat opettivat minulle vaihtoehtoisia tapoja, joilla yritys voi toimia. Palvelumuotoilun prosessi on tärkeä uusien ratkaisujen etsimisessä. Yritykset voivat ajatella, että miten he voivat tuottaa voittoa, jos kukaan ei osta mitään – kiertotalous on enemmänkin sitä, että muovataan tuotteista palveluita”,* kertoo Anas Abdullah.

SULJETTU KIERTO TUO TUOTTEEN TAKAISIN KAUPAN HYLLYLLE

LEENA TAKAVERÄJÄ KERTOO, että opiskelijoille annettu tehtävä kehittää K-Raudan kiertotalouden palvelukonsepteja ei suinkaan ollut helpoimmasta päästä, jo kaupassa myytävän tuotemääränkin takia: *”Rajasimme tehtävän niin, että konseptin tulisi olla kuluttaja-asiakkaille suunnattu ja tuotteen mielellään*

valmistettu Suomessa. Itse olen viehättyynyt ajatuksesta, että saisimme aikaan suljetun kierron: kun tuote ostetaan kaupasta, se palautuu kauppaan jossain muodossa uudelleen ostettavaksi.”

CECYLIAN, LILLIN JA ANASIN tiimin lopullinen tuotos oli kiertotalouden palvelukonsepti posliinilavuaarille sekä prototyyppi mobiilisovelluksesta, joka tekee vaikean jätteen kierrättämisestä ja materiaalin uudelleen käyttämisestä helppoa. Appi myös ilmoittaa sitten, kun sen kautta kierrätetty tuote on mennyt uudelleen käyttöön – esimerkiksi silloin, kun vanha posliinilavuaarisi muuntuu laatoiksi, jotka päätyvät takaisin myyntiin. *”On ollut mielenkiintoista ymmärtää, että kaikki on kierrätettävissä ja uudelleen käytettävissä. Silmäni avautuivat sille, kuinka naurettavaa on, että käytämme niin paljon uusia raakamateriaaleja. Luulen, että seuraavan kymmenen vuoden aikana avainasemassa yrityksissä on kiertotalouden tuominen osaksi toimintaa”,* pohtii Lilli Keh. *”Oli antoisaa soveltaa palvelumuotoilun osaamistani kiertotalouteen. Kun kiertotaloudesta tulee välttämätöntä yrityksille ja palveluista tulee tärkeä osa liiketoimintaa tuotteiden rinnalla, palvelumuotoilusta tulee keskeinen taito tulevaisuudessa. Oli hienoa saada tilaisuus suunnitella kiertotalouden ratkaisu ympäristötietoiselle yritykselle, kuten K-Rauta on”,* kertoo Cecylia Kundera.

Teksti: Mette Kivistö

Opiskelijat kehittivät palvelumuotoilun keinoin Antellille uusia mahdollisuuksia Circle pack -kestorasian hyödyntämiseen

Circle Pack -kestorasiakonsepti on esimerkki siitä, kuinka vastuullisuuteen tarvitaan myös innovaatioita.

KUTEN KAIKKIEN YRITYSTEN, myös ravintoloiden tulee jatkuvasti kehittää vastuullisuuttaan ja vastata kestävä kehityksen tarpeisiin. Konkreettisia keinoja ravintola-alalla tähän ovat muun muassa jätteen ja hävikkiruoan vähentäminen. Laurean avainkumppani Antell on kokeillut Circle pack -kestorasiaa, jonka avulla pystytään vähentämään kertakäyttöastioiden muovijätettä merkittävästi ja lisäämään hävikkiruoan myyntiä. Kokeilun jälkeen Antell halusi selvittää, kannattaako konseptia laajentaa ja miten – tähän tehtävään tarttuivat Laurean opiskelijat Service design -opintojaksolla.

”HIENOA, ETTÄ PÄÄSEE LUOMAAN JOTAKIN MERKITYKSELLISTÄ”

”**KAIKKIEN RYHMIEN RATKAISUT** ovat jollain tavalla hyödynnettävissä. Oletettavaa on, että yhdistelemme lopullisessa toteutuksessa monia ideoita”, kertoo Antellin kehittämispäällikkö **Karoliina Hannula** tyytyväisenä.

IDEOITA CIRCLE PACKIN hyödyntämiseen tulikin laidasta laitaan: opiskelijat kehittivät niin leimakorttia, ruokarekkaa,

markkinointikampanjaa kuin mobiilisovellustakin. Projektissa mukana olleiden liiketalouden opiskelijoiden **Sami Airikaisen** ja **Elizabeth Uusitalon** mukaan luova työskentely oikealle yritykselle olikin projektin parasta antia. ”*Lempiasiani projektissa oli luova osuus ja ideoiminen. Pystyimme laajasti miettimään eri mahdollisuuksia*”, Elizabeth kertoo.

PUHEET VASTUULLISUUDESTA EIVÄT YKSINÄÄN RIITÄ

OPISKELIJAT LÄHTIVÄT KARTOITTAMAAN potentiaalisten asiakkaiden tarpeita haastatteluilla. Niistä selvisi, että koska monet vastuullisuustekijät ovat kuluttajille jo itsensä selville, ei ekologisuudesta välttämättä olla valmiita maksamaan lisää. ”*Haaste on tehdä ekologisuudesta ja vastuullisuudesta asia, joka houkuttelee asiakkaita. Haastatteluissa yllättävää oli se, että monelle ekologisuudella oli vain pieni merkitys ruokaa ostaessa. Se teki projektista mielenkiintoisen, kun ymmärsimme, kuinka paljon tätä asiaa pitää vielä korostaa*”, Elizabeth Uusitalo kertoo. ”*Aina voidaan mainostaa kestävä kehitys, mutta merkityksellistä on, miten se konkreettisesti toteutuu. Asiakkaille on läpi-*

näkyvää, mitä yritykset todellisuudessa tekevät, joten vain sanat eivät mene läpi tänä päivänä”, Sami Airikainen pohtii.

OPISKELIJAYHTEISTYÖSTÄ SUUNTAA TOIMINNAN KEHITTÄMISELLE

MYÖS ANTELLIN KEHITYSPÄÄLLIKKÖ Karoliina Hannula painottaa, että pelkän vastuullisuudesta viestimisen sijaan vaaditaan konkreettisia tekoja, sillä asiakkaat ovat entistä valveutuneempia. Antellilla vastuullisuus on yritystoiminnan lähtökohta. Karoliinan mielestä yritysten on tärkeä pysyä mukana muuttuvissa vastuullisuusvaatimuksissa: ”*Projekti vahvisti käsitystä siitä, että vastuullisuusasiat ovat jatkuvan myllerryksen alla. Nyt opiskelijoiden kanssa näkyi selvästi, että vastuullisuus yhdistettynä innovaatioon on tärkeää. Täytyy kokeilla uusia asioita rohkeasti. Voisi sanoa, että saimme opiskelijoilta rohkeutta.*”

ANTELL ON SUOMALAINEN ravintola-alan perheyrytys, jonka toiminnan ytimessä on kotimaisuus ja itse tehty lounasruoka. Antell on tehnyt Laurean kanssa yhteistyötä jo pitkään, ja alkuvuodesta 2020 saakka yritys on ollut Laurean avainkumppani. Antellilla opiskelijayhteistyö nähdään tärkeänä

asiana, joka auttaa kehittämään toimintaa oikeaan suuntaan. ”*Olen kokenut, että opiskelijaprojektit ravistelevat meitä. Vaikka meillä olisi minkälaista asiantuntemusta, opiskelijoiden kautta löytyy uusia näkökulmia. Olemme yhtä porukkaa ja mietimme samoja haasteita eri kannoilta. Myös yhteistyö lehtorien kanssa on ollut antoisaa*”, Karoliina Hannula kertoo.

PALVELUMUOTOILUPROJEKTI VALMISTAA TYÖELÄMÄÄN

SAMI AIRIKAINEN KEHITTI Antellin esittämään toimeksiantoon ratkaisuna tiiminsä kanssa Stamp and Go -leimakortin, jonka tarkoituksena on sitouttaa asiakas Circle packin käyttöön. Elizabeth Uusitalon ryhmä taas ideoi haastatteluiden perusteella ruokarekan, joka tuo noutoruoan. Sekä Sami Airikainen että Elizabeth Uusitalo kokevat, että palvelumuotoiluprojektista jäi paljon käteen tulevaisuuden työelämän kannalta. ”*Erilaisten projektien kautta oppii ymmärtämään, mistä pitää ja mikä on se oma juttu*”, Sami pohtii. ”*Tulevaisuuden työ tulee olemaan pitkälti projektituontoista. Tällaisen projektin myötä olet jo askeleen edellä, kun valmistut ja menet työelämään*”, Elizabeth kommentoi.

UUELLAMAALLA CEGOILLAAN KIERTOTALOUDEN SYSTEEMISEN MUUTOKSEN EDISTÄMISEKSI 2021-2023

CEGO – CIRCULAR ECONOMY GOES EAST AND WEST -hankkeessa edistetään Uudenmaan alueen kiertotalouden systeemistä muutosta yhdessä alueellisten kehitysyhtiöiden Posintran, Keuken ja Novagon kanssa.

HANKKEESSA EDISTETÄÄN UUDENMAAN laajuisen kiertotalouden liiketoimintaekosysteemin syntyä laaja-alaisen yhteiskehittämisen, yhteistyön ja orkestroinnin keinoin. Käytännössä hankkeessa luodaan paikkoja alueen kehitysyhtiöiden, näiden piirissä olevien yritysten ja muiden toimijoiden verkostoitumiselle, kehitetään heidän osaamistaan kiertotaloudesta sekä sen parissa toimimisesta. Hankkeessa tehdään yhteistyötä alueella saman aikaisesti käynnistyvien Helsinki-Uusimaa – Kestävä ja digitaalinen yrittäjyysalue 2021-2022 -hankkeen sekä Uudenmaan kiertotalouslaakson valmisteluhankkeen kanssa.

HANKKEEN TAVOITTEINA ON osallistaa laajasti yrityksiä, edistää näiden uutta TKI-yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja synnyttää uusia työpaikkoja sekä liiketoimintamahdollisuuksia. Kiertotalouden osalta on tehty paljon kansallisia suunnitelmia ja sen osalta edelläkävijätoimijat ovat jo liikkeellä. CEGO-hankkeessa pyritään edistämään kiertotalouteen osallistumista Uudenmaan alueella myös yrityksille, joilla ei ole aiheesta aikaisempaa kokemusta.

HANKE ON LAUREAN koordinoima ja REACT-EU:n EAKR-rahoitteinen.

LISÄTIETOJA: Kati Tawast, Hankkeen projektipäällikkö, kati.tawast@laurea.fi.

HANKE-
ESITTELY

UUDENMAAN PK-YRITYKSILLE LISÄÄ DIGIVIHREÄÄ OSAAMISTA

UUELLAMAALLA EDISTETÄÄN DIGITAALISUUTTA ja kestävästä kehitystä tukevaa yrittäjyyttä uudessa kaksivuotisessa hankkeessa. Helsinki-Uusimaa – Kestävä ja digitaalinen yrittäjyysalue 2021–2022 -hankkeella tuetaan pk-yritysten kasvun edellytyksiä, elpymistä koronapandemiasta ja alueen ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2035 mennessä. *”Digivihreä kasvu on vähähiilistä, digitalisaatioon, resurssitehokkuuteen perustuvaa ja ekosysteemien toimintakyvyn turvaavaa taloudellista kasvua, joka edistää hyvinvointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Jotta digivihreä kasvu on mahdollista, tarvitaan Uudenmaan alueen kaikkien toimijoiden joustavaa yhteistyötä”,* toteaa TKI-päällikkö **Pia Saari** Laureasta.

HANKKEESSA YHTEISKEHITETÄÄN JA pilotoidaan neljää eri kokonaisuutta:

1. Innovatiivisten digivihreiden julkisten hankintojen suunnittelun toimintamalli
2. Toimintamalli digitaaliselle kampushautomotoiminnalle
3. 10 days 100 Challenges -innovaatio-ohjelman digitalisointi ja kansainvälinen skaalaaminen
4. Yritysten tarpeista lähtevät joustavat mikrotutkintokurssit, joilla parannetaan yritysten digivihreiden ratkaisujen kehittämisen, julkisten hankintojen ja yrittäjyyden osaamista

LISÄKSI TAVOITTEENA ON kasvattaa tapahtumien ja viestinnän avulla kestävästä kehityksestä ja digitalisaatioon liittyvää tietoisuutta, osaamista ja verkostoitumismahdollisuuksia. 3AMK-toimijat järjestävät yhteistyössä Uudenmaan liiton kanssa Green Helsinki-Uusimaa -teemaviikon, EER-loppukonferenssin, Slush for sustainability -tapahtuman, 10 Days 100 Challenges for sustainability -tapahtuman ja Open Innovation Camp -tapahtuman.

HANKE TOTEUTETAAN 3AMK-yhteistyössä Haaga-Helian ja Metropolian kanssa. Keskeisiä kumppaneita ovat Uudenmaan liitto, Helsingin kauppakamari, Uudenmaan Yrittäjät, Helsingin Yrittäjät ja muut alueen yrittäjä- ja kehitysyhtiöt.

ARTIKKELIN KIRJOITTAJA: Asiantuntija Raija Kaljunen.

HANKE-
ESITTELY

MISSIONA MUUTOS RAVITSEMISALALLA

MISSION POSITIVE HANDPRINT -hankkeessa tuetaan ravitsemisalan yrityksiä nousuun koronapandemian jälkeen. Hanke tukee ravitsemisalan yrityksiä muutuskäytännön vahvistamisessa ja entistä ekologisempien toimintatapojen omaksumisessa Uudellamaalla, Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa. Hankkeen missiona on kääntää yrityksen vastuullisuus negatiivisesta jalanjäljestä positiiviseksi kädenjäljeksi; pienentää päästöjä ja saada aikaan positiivisia vaikutuksia ympäristöön.

HANKKEESSA ETSITÄÄN UUSIA kestävästä kehityksestä mukaisia ratkaisuja ruokapalvelujen kehittämiseen ja tarjontaan pilottialueiden ravintolayrityksissä sekä kehitetään ja otetaan käyttöön vastuullisia toimintamalleja. Samalla kehitetään myös yritysten vastuullisuusviestintää. Yrityksille tarjotaan lisäksi vertaisoppimisen mahdollisuuksia verkostoimalla yrityksiä keskenään yli maakuntarajojen ja toteuttamalla tutustumiskäyntejä edelläkävijäyrityksiin. Hanketta toteutetaan palvelumuotoilun menetelmillä yhteisesti kehittäen.

ESR-RAHOITTEISTA LAUREAN koordinoimaa Mission Positive Handprint -hanketta toteuttavat lisäksi Savonia-ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu 1.9.2021-31.8.2023. Hanke muodostaa jatkokumon Mission Zero Foodprint -hankkeelle ja levittää hankkeen oppeja eteenpäin laajemmalle maantieteelliselle alueelle.

LISÄTIETOJA: Projektipäällikkö Anne Turunen, anne.turunen@laurea.fi.

HANKE-
ESITTELY

VIHREÄ VASTUU

SYYSKUUSSA 20201 ALKANEESSA Vihreä Vastuu -hankkeessa keskitytään tilitoimistojen palvelumallin uudistamiseen ja kehittämiseen, missä lähtökohtina ovat vihreä talous, yritys vastuulaki ja vastuullisuusraportit. Tämän avulla mahdollistetaan tilitoimistojen asiakkaiden yritys vastuun ja lisätään vihreän tilinpäätöksen läpinäkyvyyttä sekä vastuullista liiketoiminnan kehittämistä. Hankeyhteistyössä kehitettävän palvelumallin avulla tilitoimistot pystyvät tekemään omille asiakkailleen paremmin ja neutraalimmin vihreän tilinpäätöksen ja vastuullisuusraportoinnin toimialasta riippumatta.

VIHREÄ VASTUU -HANKKEEN yhteiskehittämisen työpajoissa yhteinen vihreän talouden tavoite kirkastuu, mikä tukee uusien vastuullisten ratkaisujen tekemistä ja muutuskäytännön vahvistamista samalla, kun tilitoimistojen palveluvalikoima laajenee vastuullisuusosaamisen kehittyessä. Pitkän tähtäimen vaikutuksena vihreän talouden tekijöiden tarkastelu sekä vastuullisuusraportointi yhdenmukaistuvat kohdealueilla.

VIHREÄ VASTUU -HANKKEEN tuloksena on tilitoimistojen ja heidän asiakkaidensa tietoisuuden lisääntyminen vihreästä tilinpäätöksestä ja yritys vastuuraportoinnista sekä palvelumalli. Tätä kautta vihreä talous nähdään sekä osana arjen toimintaa että kilpailukykyä.

LISÄTIETOJA: Laurean projektipäällikkö Suvi Siven, suvi.siven@laurea.fi.

HANKE-
ESITTELY

Teksti: Ilpo Vuorivirta

Kuva: Camilo Ramada (BusinessFinland South Africa)

Suomalaisopit vauhdittavat neljättä teollista vallankumousta Etelä-Afrikassa

Koulutusvientiyhtiö EduExcellencen asiantuntijayhteistyö Etelä-Afrikassa käynnistyi syksyllä 2020.

TAVOITTEENA ON UUDEN digitaalisen osaamisen, kuten 5G:n, robotiikan ja tekoälyn avulla, luoda uusia avauksia koulutukseen, yrittäjyyteen ja liiketoimintaan. Samalla tähän yhdistyy myös eteläafrikkalaisten pyrkimys tuoda muutosta yhteiskunnallisiin epäkohtiin; eri väestönosien epätasa-arvoon, infrastruktuuriin.

3AMK-KORKEAKOULUJEN – Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian – yhteinen koulutusvientiyhtiö EduExcellence aloitti vuonna 2020 yhteistyön Etelä-Afrikassa. Kumppana siellä toimii Nokian Etelä-Afrikan toimintojen tukema Forge Academy -innovaatiokeskus.

YHTEISTYÖN TAVOITTEENA ON vahvistaa digiosaamisen kehittymistä ja tukea uudenlaisten innovaatio- ja yrittäjyysekosysteemien rakentumista. *”Isossa kuvassa kyse on neljännen teollisen vallankumouksen vauhdittamisesta. Miten voimme auttaa uuden teknologian, kuten 5G-verkkojen, robotiikan, IoT:n ja tekoälyn, hyödyntämisessä ja sitä kautta tukea Etelä-Afrikan murrosta, jotta he pääsevät digitalisaation vauhtiin mukaan”,* kuvailee yhteistyöprojektiin osallistuva lehtori **Asko Mononen** Laureasta.

YHTEISTYÖN ENSIMMÄISESSÄ VAIHEESSA perustettiin Skills Development Center, jossa erityisesti vähävaraiset opiskelijat pääsevät kouluttautumaan. EduExcellencen asiantuntijat ovat olleet mukana kehittämässä muun muassa opetussuunnitelmia ja opetuksesta vastaavat eteläafrikkalaiset. Koulutuksessa on vahvasti mukana yritysten kanssa tehtävät työelämäprojektit, joissa opitaan tasmätaitoja, joita yritykset tarvitsevat. *”Yhteistyön toisessa vaiheessa päästään innovoimaan ja pilotoimaan uusia ratkaisuja Nokian toteuttaman 5G-verkon avulla”,* Mononen kertoo. *”Ja sen jälkeen kolmannessa vaiheessa kehitetään hautomotoimintaa eli tuodaan mukaan yrityspartnereita, jotka haluavat kehittää tuotteita uuden teknologian ympärille. Näin syntyy toivottavasti kaupallisia ratkaisuja ja työpaikkoja.”*

ERiarvoisuus haasteena

LÄHES 60 MILJOONAN asukkaan Etelä-Afrikka on yksi mantereen rikkaimpia maita, mutta samalla sitä leimaa syvä yhteiskunnallinen ja taloudellinen epätasa-arvo. Asko Mononen on nyt alkaneen yhteistyön tiimoilta vie-

Asko Mononen, Laurea-ammattikorkeakoulu.

raillut Etelä-Afrikassa kahdesti ja yhteensä viisi kertaa. Näin maan haasteet ovat tulleet hänelle tutuiksi: *”Etelä-Afrikassa on aina kaksi maailmaa läsnä. Toisaalla kaikki on kuten Suomessa tai missä tahansa muussa kehittyneessä maassa, mutta hetken päästä tilanne voi olla aivan erilainen eikä esimerkiksi viemärijärjestelmää ole olemassa tai kännykkä ei kuulu”,* Mononen kuvailee. *”Kahtiajako näkyy myös muissa asioissa, kuten koulutuksessa. Myös nuorisotyöttömyys on maassa korkea.”*

ERiarvoistumiseen PYRITÄÄN kuitenkin vaikuttamaan Etelä-Afrikassa muun muassa lainsäädännön avulla. Käytännössä esimerkiksi korkeakoulujen opiskelijavalintojen painotuksilla pyritään tukemaan heikommista lähtökohdista tulevia hakijoita. *”Myös kun ajattelee yrittäjyyttä, niin Etelä-Afrikassa on aivan uskomaton draivi, mutta samalla näkyy myös sosiaalinen vastuu toisista ihmisistä ja yhteisöstä”,* Mononen hehkuttaa. *”Olen tavannut paljon ihmisiä, joilla on todella kova halu mennä eteenpäin, rakentaa kunnianhimoisesti bisnestään ja sitä kautta auttaa yhteisöä. Samoin myös monet paikalliset menestyneet ihmiset tekevät paljon vapaaehtoistyötä esimerkiksi nuorten parissa.”*

”SUOMALAISELLE KORKEAKOULUTUKSELLE PALJON ANNETTAVAA”

ASKO MONONEN NÄKEE paljon mahdollisuuksia nyt alkaneessa EduExcellencen asiantuntijayhteistyössä niin Etelä-Afrikassa kuin laajemminkin Afrikan mantereella. Suomalaisella ammatillisella korkeakoulutuksella on paljon annettavaa: *”Suunnitelmissa on laajentaa toimintaamme digitaalisen oppimisen ja erilaisten lab-ympäristöjen suuntiin. Yksittäisten kursien sijaan voimme tarjota paljon enemmän esimerkiksi suomalaisen ammattikorkeakoulumallin, kehittämispedagogiikan ja yritys yhteistyön näkökulmasta”,* hän sanoo.

KORKEAKOULUJEN LISÄKSI ETELÄ-AFRIKKA tarjoaa suuria mahdollisuuksia myös suomalaisille yrityksille. Nokia toimii Etelä-Afrikassa noin 300 työntekijän voimin ja Etelä-Afrikasta käsin hoidetaan yhtiön toimintaa koko Saharan eteläpuolisessa Afrikassa. *”Suomalaisille yrityksille Etelä-Afrikassa ja muissa Afrikan maissa on paljon mahdollisuuksia, joita ei ole vielä hirveästi hyödynnetty”,* Asko Mononen pohtii.

Teksti: Mette Kivistö

Miten opiskelijoita voidaan tukea etäaikana? Vertaisryhmästä rytmiä etäopiskeluun, opintopsykologilta käytännön vinkkejä arkeen

Laurean OMA OTE -hankkeen puitteissa käynnistettiin keväällä vertaisopiskeluryhmä etäopiskelua helpottamaan.

LAUREAN LEPPÄVAARAN KAMPUKSELLA restonomiksi opiskeleva **Anni Laurila** ja Hyvinkäällä sairaanhoitajaksi opiskeleva **Silja Nurmi** eivät tunteneet toisiaan ennestään, kun he aloittivat samassa vertaisopiskeluryhmässä maaliskuussa 2021. Siitä lähtien he tapasivat yhdessä ryhmänsä kanssa aamuisin Zoomin välityksellä muutamana päivänä viikossa. Pitkään jatkunut etäopiskelu on haastanut korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia sekä opintojen etene- mistä. *”Lähdin mukaan vertaistoimintaan, sillä verkossa yksin opiskelu ei sovi minulle. Kun ryhmän kanssa on sovittu aloitusaika ja kannustetaan opiskeluun, ei ole tekosyitä luis- taä siitä”,* Silja Nurmi kertoo. *”Kun yhtäkkiä kaikki tapah- tuukin kotona, työn ja vapaa-ajan erottelu on ollut vaikeaa. Ajattelin, että ryhmä voisi tuoda rytmiä opiskeluun. Päivä lähtee paremmin käyntiin, kun aloittaa yhdessä”,* Anni Lau- rila jatkaa.

VERTAISOPISKELURYHMÄT PERUSTETTIIN ohjatusti Laurean OMA OTE -hankkeen puitteissa. Opetus- ja kulttuuriminis- teriön rahoittaman hankkeen tarkoituksena on tukea opis- kelijoiden hyvinvointitoimijuutta ja opintojen edistymistä koronatilanteessa. Hankkeessa on järjestetty mm. hyvin- vointikävelyitä, kauppa-apua karanteeniin sekä matalan

kynnyksen Zoom-keskustelutukea. Yhtenä keinona opis- kelijoille haluttiin hankkeessa tarjota mahdollisuus vertais- tukeen etäopintojen aikana. Laureassa opintopsykologina toimiva **Manne Pyykkö** uskoo myös vertaistuen voimaan: *”Ihmiset tarvitsevat ihmisiä. Vertaisopiskeluryhmässä on myös hyvällä tavalla patistava vaikutus.”*

PALVELUT OPISKELIJOIDEN TIETOISUUTEEN

VERTAISTUKIRYHMÄ RYTMITTÄÄ OPISKELUA ja tuo kai- vattuja sosiaalisia kontakteja, mutta kaikkia etäopiskelun haasteita se ei ratkaise. Opetushenkilöstön lisäksi tällöin tavoitettavissa on opintopsykologeja, erityisopettaja ja oppilaitospappeja. Laureassa on järjestetty myös erilai- sia ohjattuja hyvinvointiryhmiä. *”Esimerkiksi Yksilöllinen hyvinvointi -ryhmä on yhden opintopisteen valinnainen koko- naisuus, jossa jäsenetään vahvuuksia ja pohditaan tulevai- suutta”,* kertoo Manne Pyykkö.

HAASTEENA ON SE, että opiskelijat eivät aina ole tietoisia saatavilla olevista palveluista tai siitä, millaisissa tilanteissa niitä voi hyödyntää. Pyykkö toivoisikin, että esimerkiksi

opintopsykologin puheille tultaisiin hyvissä ajoin ja kaiken- laisten asioiden kanssa. *”Olemme viime aikoina tehneet pal- jon töitä terävöittääksemme viestiä siitä, että kaikenlaista palvelua löytyy ja että olemme täällä opiskelijoita varten”,* Pyykkö kertoo. *”Opintopsykologiinkin voi olla yhteydessä niin sanotussa ”pohjalta pinnalle” -tilanteessa, mutta myös ”pinnalta pilviin” -tilanteessa.”*

TOISIN SANOEN PSYKOLOGIN puheille voi mennä myös silloin, kun kaikki on ihan hyvin. Opintopsykologilta voi saada vaikka konkreettisia keinoja jaksamiseen etäopin- noissa: *”Paras vinkkini on, että herää aina samaan aikaan ja tee kello 9-10 jotain aikaansaavaa opintoihin liittyen. Sil- loin sinulla on hyvä filis itsestäsi jo kello 10, ja iltapäivän voit ottaa rennommin. Nyt pitää olla itselleen myös armollinen. Kohtele itseäsi vähintään yhtä hyvin, kuin parasta frendiä”,* Manne Pyykkö kehottaa.

VERTAISTUKI TOIMII VOIMAVARANA

MYÖS OPINNÄYTETYÖTÄÄN TEKEVÄ Anni Laurila uskoo, että armollisuus on tärkeää, sillä korona-aika on ollut ras-

kasta kaikille. Tulevaisuus matkailu- ja ravitsemisalalla onkin huolettanut: *”On ihanaa, että on vertaistukea, jolle kertoa ääneen näistä huolista. Meillä on ryhmässä hyvä mei- ninki ja kannustava ilmapiiri. Se on tärkeää tässä ajassa, kun yksin tehdään niin paljon.”*

MYÖS SILJA NURMI kokee saavansa yhteisistä aamuista voimaa opintojensa viimeisten kurssien työstämiseen: *”Yhdessä aloittaminen on muodostunut itselleni hyödylli- seksi. Samoin vertaistuki, jolle voi välillä purnata, että eilinen ei mennyt kovin hyvin. Sitten on ne kaksi ihmistä, jotka sano- vat, että unohdetaan nyt se eilinen ja lähdetään puhtaalta pöydältä. Koen sen tärkeäksi voimavaraksi.”*

LAURILA JA NURMI haluavat kannustaa muitakin opiskeli- joita lähtemään vastaavaan toimintaan matalalla kynnyk- sellä: *”Vaikka pandemia loppuu, niin jatkaisin ehdottomasti tällaista toimintaa. Vaikka olemme ammattikorkeakoulussa ja paljon pitäisi itsenäisesti osata, niin jokainen tarvitsee jos- kus apua ja tukea. Se, että hyvinvointiin satsataan, ei tar- vitse olla aina suurilla volyyymeilla tai suurilla resursseilla teh- tyä”,* Anni Laurila kommentoi.

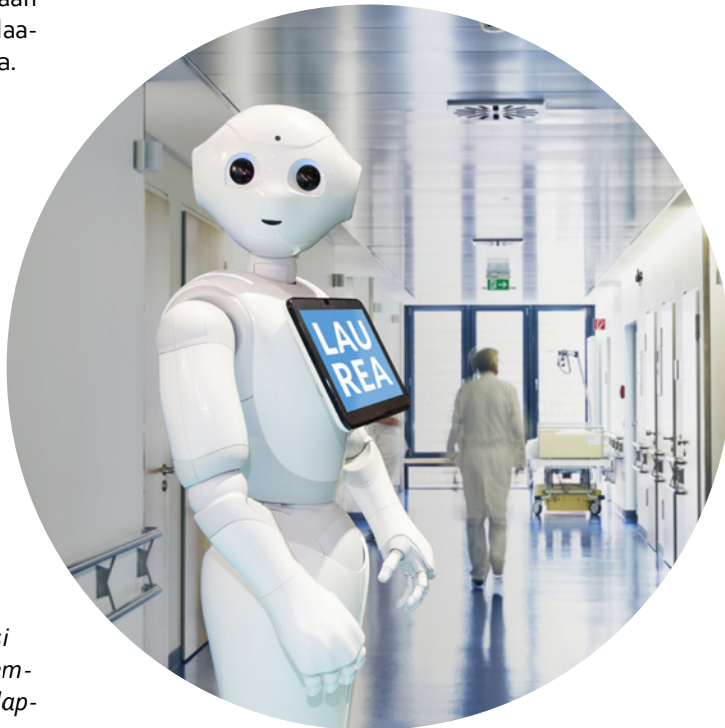
ROSE-hanke: Palvelurobotiikka on osa hoitajien työtä kymmenen vuoden kuluttua

SUOMELLA ON MONEN muun länsimaan tavoin edessään iso haaste: ikääntyvä väestö tarvitsee yhä enemmän laadukasta ja eettistä hoitoa, kohtuullisilla kustannuksilla.

TUTKIJAT SELVITTIVÄT PALVELUROBOTTIEN käytön mahdollisuuksia hyvinvointipalveluissa kuuden vuoden ajan Suomen Akatemian rahoittamassa Robotit ja hyvinvointipalvelujen tulevaisuus (ROSE) -tutkimushankkeessa. Hankkeessa kaikki tutkimus- ja kehitystyö lähti käyttäjien tarpeista.

MUKANA AALTO-YLIOPISTON koordinoimassa hankkeessa on ollut myös Laurea. Hankkeessa tutkittiin muun muassa etäläsnälorobotin toimivuutta eri kohteissa. Jo nyt moni kotona asuva vanhus voi keskustella hoitajan kanssa kuvapuhelinyhteydellä tabletin kautta. **ETÄLÄSNÄOLOROBOTIN AVULLA** hoitajan on myös mahdollista liikkua vanhuksen asunnossa ja saada näin kokonaiskuva tilanteesta: *”Toteutimme esimerkiksi korona-aikana viiden viikon kokeilun, jossa isovanhemmat pitivät robotin avulla yhteyttä lapsiinsa ja lastenlapsiinsa”,* tutkimusohjelmajohtaja **Sari Heikkinen** Laureasta kertoo.

TUTUSTU HANKKEESSA TUOTETTUUN Hyvinvointipalvelujen robotiikan tiekarttaan Suomessa Aalto-yliopiston aaltodoc.aalto.fi -palvelussa.

Laurea vahvistaa TKI-toiminnan vaikuttavuutta uudella tutkijan urapolulla

LAUREASSA ON VUODEN 2021 alussa käynnistetty tutkijan urapolku ja aloitettu kymmenen tutkijan rekrytointi. Tehtäviä on avattu kaikkiin Laurean tutkimusohjelmiin, joita ovat Kestävä ja monipuolinen sosiaali- ja terveysala, Palveluliiketoiminta ja kiertotalous sekä Yhtenäinen turvallisuus.

URAPOLULLA TUTKIJAN ON mahdollista edetä urapolulla ennakkoon määriteltujen kriteerien perusteella. Urapolku on kolmivaiheinen; tutkija, erikoistutkija, johtava tutkija.

LAUREAN UUSIIN TUTKIJOIHIIN voi tutustua verkkosivuiltamme.

Yliopettaja Jorma Jokelalle kansainvälisesti arvostettu Florence Nightingale -mitali

KANSAINVÄLINEN PUNAINEN RISTI on myöntänyt Laurean yliopettajalle, FT **Jorma Jokelalle** Florence Nightingale -mitalin. Florence Nightingale -mitali on korkein kansainvälinen huomionosoitus hoitotyössä.

MITALI MYÖNNETTIIN TÄNÄ vuonna kaikkiaan 25 sairaanhoitajalle 18 eri maasta. Punaisen Ristin kansainvälinen komitea (ICRC) on vuodesta 1921 lähtien myöntänyt joka toinen vuosi mitalin kansainvälisessä terveydenhoitotyössä ansioituneille koulutetuille sairaanhoitajille ja Punaisessa Ristissä vapaaehtoisina toimineille henkilöille. Jorma Jokela on kaikkiaan 24. suomalaisen, jolle on tämä tunnustus myönnetty.

SAIRAANHOITAJANA URANSA VUONNA 1979 aloittanut Jorma Jokela on tehnyt pitkän uran hoitotyön kouluttajana sekä koulutuksen kehittäjänä. Hän on muun muassa toiminut opetushoitajana ja myöhemmin projektipäällikkönä kahden sairaalan kunnostusprojektissa vuonna 2004 osana Kansainvälisen Punaisen Ristin operaatiota. Laureassa Jokela on työskennellyt vuodesta 2009 lähtien.

LAUREASSA JORMA JOKELA oli mukana mm. rakentamassa Hyvinkään kampukselle simulaatiosairaala, joka oli ensimmäinen simuloitu sairaalakokonaisuus Suomessa.

Vuoden kriminaalityö 2021 -palkinto KEIJO-toimintamallille

RIKOS- JA PÄIHDETAUSTAISTEN kokemusasiantuntijoiden koulutusta toteuttava KEIJO-toimintamalli on palkittu vuoden 2021 Kriminaalityön foorumissa. Yhdessä Laurean, Valo-Valmennusyhdistys ry:n, Silta-Valmennusyhdistys ry:n ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa toteutetussa KEIJO-hankkeessa kehitetty toimintamalli

on valittu Kriminaalityön palkinnon 2021 saajaksi. Palkinnon myöntämisen yhteydessä toimintamallin perustellaan olevan täysin ainutlaatuinen ja edistysellinen. Sillä on myös merkittävä uusintarikollisuutta ehkäisevä vaikutus.

Rehtori, toimitusjohtaja
FT Jouni Koski

Ammattikorkeakoulut kestävää kehitystä rakentamassa

AMMATTIKORKEAKOULUJEN REHTORINEUVOSTO Arene ry laati syksyllä 2020 ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelman, jonka lähtökohtina on YK:n vuonna 2015 hyväksymät kestävän kehityksen tavoitteet. Tavoitteena on kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu vuoteen 2030 mennessä.

SAMAAN AIKAAN KEVÄÄLLÄ 2020 myös korkeakoulumme strategiaprosessissa tunnistettiin tarve erillisen kestävän kehityksen ohjelman rakentamiselle. Vaikka aiemminkin kestävän kehityksen korkeakoulu oli määritetty korkeakoulun yhdeksi seitsemästä strategisesta teemasta, kokivat niin opiskelijat, henkilöstö kuin sidosryhmät, että kestävän kehityksen rakentamiseen tarvitaan yhä selkeämpiä suuntaviivoja ja tiekarttaa. Korkeakoulumme kestävän kehityksen ohjelmassa Arenen ohjelman tapaan tarkastelemme arvojemme mukaista vaikuttavuutta, vastuullisuutta ja avoimuutta laajasti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta. Tavoitteenamme on huomioida kaikessa toiminnassamme niin ekologiset, sosiaaliset kuin taloudellisetkin vaikutukset.

USKOMME, ETTÄ PARHAAT edellytyksemme edistää kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista kansallisesti ja globaalisti on tehdä se perustehtäviemme kautta eli koulutusta, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI) sekä aluekehitysyötä toteuttamalla. Se, että opiskelijamme ja alumnimme pystyvät niin työelämässä kuin

yhteiskunnan jäsenenä tunnistamaan toimintansa vaikutukset kestävän kehityksen tavoitteiden näkökulmasta, on keskeistä kestävän kehityksen tavoitteidemme toteuttamiseksi. TKI-toiminnalla yhdessä alueen yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa korkeakoulu yhteisömme luo uutta tutkittua tietoa ja toimintamalleja, jotta kestävän kehityksen tavoitteita pystytään toteuttamaan tehokkaasti.

AMMATTIKORKEAKOULUT OVAT YHDESSÄ sitoutuneet kestävän kehityksen määrätietoiseen rakentamiseen samoin kuin oma korkeakoulu yhteisömme. Laurea toteuttaa sitä myös osana 3AMK-strategista liittoumaa yhdessä Haa-ga-Helian ja Metropolian kanssa. Tavoitteena on strategisen 3AMK-liittouman ankkuroituminen globaaleihin ja metropolialueen kansainvälistyviin ekosysteemeihin sekä korkeakoulupedagogisten työelämälähtöisten toimintamallien kehittäminen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja vastuullisuuden lisäämiseksi YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Myös ammattikorkeakoulujen rehtorit ovat sitoutuneet yhdessä kestävän kehityksen määrätietoiseen rakentamiseen, josta osoituksena rehtorit ovat haastaneet toisensa suorittamaan Kestävä kehitys. Nyt -opintojakson (2 op). Lupaani julkaista sosiaalisessa mediassa tiedon heti, kun olen osaltani haasteeseen vastannut ja suorittanut tuon opintojakson hyväksytysti. Harkitse sinäkin sitä eli siinä on haaste myös Sinulle!

Liity Laurean avainkumppaniksi!

Laurean avainkumppanuus on vastikkeellista yhteistyötä, joka takaa kumppanille laaja-alaisen ja systemaattisen yhteistyön Laurean eri koulutusten kanssa opiskelijayhteistyönä, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toiminnassa sekä liiketoiminnassa. Avainkumppanuuskonsepti sisältää projekti- ja rekrytointiyhteistyön ja näkyvyyspaketin.

Laurean avainkumppani saa:

- Oman yhteyshenkilön, jonka kanssa vuosisuunnittelun yhteydessä kartoitetaan kumppanin kaikki tarpeet Laurean tarjoamiin palveluihin eri koulutusalojen osalta
- Monialaista opiskelijayhteistyötä eri koulutusten opiskelijoiden kanssa (opintojakso- tai erillisprojektit, harjoittelut, opinnäytetyöt)
- Laaja-alaista näkyvyyttä Laurean tarjoamissa viestintäkanavissa, jotka tavoittavat niin opiskelijat kuin henkilökunnankin
- Työ- ja harjoittelupaikkojen täsmämarkkinointia opiskelijoille
- Näkyvyyttä Laurean kaikilla kampuksilla
- Pääsyn Laurean kumppanuusportaaliin
- Ilmaisen osallistumisen ura- ja rekrytointitapahtumaan
- Pääsyn Laurean kumppaneiden verkostoitumistilaisuuteen
- Mahdollisuuden testata ja kehittää tuotteitaan ja palveluitaan Laurean erilaisissa oppimis- ja kehittämisympäristöissä (Living Lab)

Kiinnostuitko? Aluepalvelupäällikkömme keskusteleivat mielellään kanssasi avainkumppanuudesta. Lisätietoa avainkumppanuudesta: www.laurea.fi/avainkumppanit

Anssi Kuusela
Aluepalvelupäällikkö
anssi.kuusela@laurea.fi
Puh (og) 8868 7964

Pia Kiviharju
Aluepalvelupäällikkö
pia.kiviharju@laurea.fi
Puh (og) 8868 7481

Irene Väkevä-Harjula
Aluepalvelupäällikkö
irene.vakeva-harjula@laurea.fi
Puh (og) 8868 7647

Pia Saari
TKI-päällikkö
pia.saari@laurea.fi
Puh 040 194 9932

Laurea-ammattikorkeakoulu toimii Uudellamaalla **kuudella kampuksella**. Opiskelussa keskeistä ovat työelämän tarpeista tulevat aidot toimeksiannot, kuten projektit, joiden ansiosta opiskelijat verkostoituvat jo opiskeluaikanaan ja oppivat tärkeitä työelämässä tarvittavia taitoja.

Laurea-yhteisöön kuuluu noin **6700** AMK-opiskelijaa, noin **1100** YAMK-opiskelijaa, **550** henkilökunnan jäsentä ja yli **30 000** Laurean alumnia. Laurea on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton yhteisö.

Laureassa tehdään käytännönläheistä tutkimus- ja kehitystyötä strategisilla tutkimusalueilla, jotka perustuvat tulevaisuuden tarpeisiin ja vahvaan osaamiseen sosiaali- ja terveysalalla, palveluliiketoiminnassa sekä turvallisuudessa.

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

www.laurea.fi

SEURAA MEITÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA:

FACEBOOK
LaureaUAS

INSTAGRAM
@laureauas

TWITTER
@laureauas

YOUTUBE
LaureaUAS

LINKEDIN
Laurea University
of Applied Sciences

TIKTOK
@laureauas